

Hevosiin erikoistunut eläinsuojeluvalvoja Essi Leminen: Ystävällinen neuvominen johtaa parhaaseen lopputulokseen

Leena Alerini

Siitostamma Jaanen Siina, kantava Rallauksesta ja Essi Leminen.

Vihtiläinen Essi Leminen kertoo vapaaehtoistyöstään, jota hän luonnehtii "asiakaspalvelutyöksi" tämän hetken maailmassa, jossa yhä harvempi ihminen tietää minkälaisia eläimiä hevoset ovat ja mitä ne tarvitsevat voidakseen hyvin.

Eläinsuojeluilmoitukset ovat nimetömiä, ja ne tulevat milloin mistäkin. Leminen on tietoinen siitä, että varsin monessa tapauksessa asialla on jostakin syystä suivaantunut naapuri, joka haluaa "antaa opetuksen" naapurilleen.

"Ihmisillä on hyvin monenlaisia käsityksiä siitä, miten eläimiä pitäisi pitää. Ja jos tämän naapurin tapa ei istu siihen heidän mielikuvaansa, automaattisesti oletetaan, että naapuri pitää eläimiänsä "huonosti" ja siitä sitten jostakin syystä halutaan usein tätä naapuria vähän näpdyttää."

Ilmoituksia tehdään tietenkin myös asiasta: "Valvojalle surullisimpia ovat eläintenomistajat, joilla ei ole halua parantaa eläinten oloja ja eläimiä ei pidetä eläinrakkauden vuoksi vaan itsetunnon pönkittämisen välineinä tai pakkomielteen vuoksi. Eläimet myös usein voivat selvästi huonosti ja olosuhteet ovat alle lain vaatimusten. Nämä

ovat valitettavan usein pitkittyneitä eläinsuojelutapauksia, joissa eläinten omistaja käyttää käsittämättömän paljon energiaa asioiden vaikeuttamiseen sen sijaan, että korjaisi puutteet."

Ystävällisesti, neuvomalla

"Eläinsuojelutyön tarkoituksena ei ole tarttua lillukanvarsiin, vaan auttaa hädässä olevia eläimiä mahdollisimman tehokkaasti. Kaikkein parhaiten se tapahtuu 99:ssä tapauksessa sadasta neuvomalla. Ihan ystävällisesti", Leminen toteaa. "Näin toimiessa myös yleensä tarkastuksella pääsee hyvin katsomaan kaikki paikat, kun vastapuoli ei ole heti puolustuskykyinen. Kaikki hyötyvät - ihmiset ja eläimet."

Leminen kertoo, ettei oman uransa aikana ole kertaakaan joutunut tilanteeseen, jossa eläimiä otetaan haltuun vastoin omistajan tahtoa. "SEY-valvoja ei saa edes tehdä näin, vain viranomaisella saa käyttää eläinten haltuunottoa kiireellisenä toimenpiteenä, mikäli se on ainoa järjellinen tapa turvata eläimen hyvinvointi. Sehän on aivan äärimmäinen keino tilanteessa, jossa eläimet ovat akuutissa vaarassa", Leminen perustelee.

"Minun kohdalleni tällaisia tapauksia ei ole toimintavuosieni aikana hevosissa sattunut. Yhden kerran olen ollut virka-eläinlääkärin mukana tarkastuksella, jossa eläinlääkäri päätti haltuunottaa uuhun ja sen ainoan hengissä olevan karit-

san. Omistajalla ei ollut resursseja hoitaa sairasta uuhua ja keinoruokintaa vaativaa karitsaa eivätkä tilat olleet heikkokuntoisen parivaljakon pitämiseen soveltuvat. Kyseinen kaksikko matkasi autoni takakontissa hoitopaikkaan, johon omistaja ne lopulta luovutti pysyviksi asukeiksi. Hyvässä hengessä sekin tapahtui, sitten loppuvuimeksi."

Leminen on SEY:n eli Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liiton valtuuttama vapaaehtoinen eläinsuojeluvalvoja. "Meille teroitettiin jo eläinsuojeluvalvojakursseilla, ettemme me ole mitään poliiseja, eikä meidän tehtävämme ole jakaa tuomioita kenellekään."

"Myös se on aina pidettävä mielessä, että minulla ei ole enempää oikeuksia kuin kenellä hyvänsä yksityishenkilöllä, ei esimerkiksi mennä kutsumatta kenenkään pihaan tai käydä salaa katsomassa kenenkään pihapiirissä sijaitsevaa tallia", Leminen kertoo.

"Sen estää laki kotirauhasta. Häiritseekö tämä laki sinun käytännön työtäs?"

"Ei lainkaan. Ei minun tarkoitukseni ole "saada ketään kiinni", sillä se ei ole kiinnostavaa. Minun tarkoitukseni on päästä katsomaan mikä on tilanne ja tarvittaessa antaa neuvoja."

Leminen kertoo neuvojen olevan koko lailla samoja tapauksesta toiseen: "Kun on kyse todellisista ongelmista, ykkösjuttuna tulevat minun näkökulmastani katsottuna hevosissa lihat ravisuikset

hevoset, joita tietämätön omistaja saattaa sitkeästi väittää "kilpailukuntoisiksi". Hevosilla voi olla vatsahaavaa tai muuta, joka on hoidettavissa. Missään tapauksessa tällaisten nälkäkurkien paikka ei ole kilpailuissa ja tähän asiaan saivat minun mielestäni puuttua herkemmin myös kilpailueläinlääkärit", itsekkin raviurheilua harrastava Leminen toteaa.

"Samoilla hevosilla on myös usein pitkät, hoitamattomat kaviot. Pitkäksi kasvaneita kaviota näkee kyllä harrastehevosilla joka puolella, erityisesti joutuhevosilla. Annan ohjeen, että ne pitäisi vuolla, jolloin ongelma yleensä poistuu. Ja valtaosassa tapauksissa eläimen omistaja on loppujen lopuksi tyytyväinen, että asia tuli hoidetuksi."

"Aika yleinen ongelma hevospuolella on se, että tallissa on hevosia "ylipäikoilla". Minkä ihmeen takia niitä hevosia pitää ottaa enemmän kuin tallissa on tilaa? Onhan se on jo ihan järjenvastaista, etenkin talvisaikaan."

Mikäli asia ei hoidu kuntoon, seuraava vaihe on, että Leminen ilmoittaa asiasta viranomaiselle: eläinlääkärille tai poliisille. "Tässä tilanteessa on asian kiireellisyys ja epäkohtien vakavuus olennainen asia. Moni omistaja myös tietää, että mikäli asia ei tule kuntoon, he joutuvat keskustelemaan asiasta viranomaisen kanssa. Hoitamatta eläinsuojeluasia ei voi jättää."

LEENA ALERINI

Eläinsuojeluvalvojilla ei ole viranomaisoikeuksia

Eläinsuojeluviranomaiset ovat aina eläinlääkäreitä, terveystarkastajia tai poliiseja.

Lääneissä eläinten hyvinvoinnin valvonta kuuluu läänineläinlääkärin tehtäviin. Kunnissa eläinsuojeluviranomaisia ovat kunnaneläinlääkärit, terveystarkastajat ja poliisi.

Eläinsuojeluvalvoja neuvoo

Viranomaisten lisäksi eläinsuojelutarkastuksia tekevät Lääninhallituksen valtuuttamat eläinsuojeluvalvojat (LVE) sekä Suomen eläinsuojeluyhdistysten liiton eläinsuojeluvalvojat (SEY). Sekä LVE- että SEY-valvojat toimivat vapaaehtois-pohjalta eivätkä ole missään tilanteessa viranomaisia.

Eläinsuojeluvalvoja voi tarkastuksen yhteydessä antaa eläimen omistajalle tai haltijalle vain neuvoja ja ohjeita. Kieltoja ja määräyksiä voivat antaa vain viranomaiset.

"Tästä aiheutuu enenevässä määrin ongelmia", kertoo läänineläinlääkäri Riitta Heuru Länsi-Suomen lääninhallituksesta. "On aika lailla epäselvää mitä valvojat ylipäätään saavat tehdä, sillä tässä juridisoinneissa maailmassa kotirauhan piiriin tarkastukselle meneminen edellyttää rankkaa epäilyä", Heuru toteaa.

Joitakin eroavaisuuksia valvojen toimenkuvassa löytyy: LVE:t saavat halutessaan virka-apua poliisilta, kun taas muut valvojat eivät sitä yhtä automaattisesti saa.

"Jälleen ongelmia aiheuttava tilanne - valvoja kun ei tarkastuksissa saa ottaa poliisin tehtäviä itselleen", Heuru huokaa.

Mielenkiintoinen huomio on, että SEY-valvojat saavat mennä tarkastukselle kotirauhan piiriinkin, mikäli se eläinten omistajalle sopii kun taas LVE:t eivät ohjeiden mukaan saa tehdä tarkastuksia lainkaan kotirauhan piirissä - edes kutsuttuina. Juuri tästä syystä SEY ei suosittelut valvojilleen LVE-valtuutuksen hakemista.

Tarkkaa lukumäärää LVE:istä on vaikea saada, sillä läänineläinlääkäritkään eivät lukua tiedä. Joka tapauksessa kovin paljon yli kymmentä -koko maassa - heitä tuskin on.

Läänineläinlääkäri Inna Ilvitzkyn mukaan LVE:itä on esimerkiksi Etelä-Suomen yhteensä kolmessa toimipaikassa kymmenisen henkilöö, joista tosin hänen arvionsa mukaan enää murto-osa aktiivisia. Etelä-Suomen lisäksi Lääninhallitus on Suomessa viisi: Ahvenanmaa, Itä-Suomi, Länsi-Suomi, Lappi ja Oulu.

Vapaaehtoisia SEY-eläinsuojeluvalvojia on Suomen alueella 118 henkilöä. Eniten valvojia on Uudenmaan alueella (26). Seuraavaksi tiheintä aluetta on Satakunta-Pirkanmaa (17 valvojaa). LA

Dr. Edmund Haferbeck: "Huippu-urheilu on pahin"

Saksan PETA:ssa (People for Ethical Treatment of Animals) tieteellisenä neuvonantajana toimiva tohtori Edmund Haferbeck pitää huippu-urheilua pahimpana hevosia koskevana eläinsuojeluongelmana.

Haferbeck on eläintuotantoon erikoistunut maataloustieteen tohtori, jolta on julkaistu 20 eläinten oikeuksia ja niihin liittyvää lainsäädäntöä koskevaa kirjaa.

Haferbeck ei suhtaudu huippu-urheiluun kovinkaan ymmärtäväisesti.

"Saksassa on hevosten pitoon tiloilla liittyviä ongelmia aivan samoin kuin muuallakin maailmassa. Ne eivät kuitenkaan ole pahinta, mitä hevosille tapahtuu," katsoo Haferbeck.

"Pahinta on hevosten käyttö huippu-urheilussa. Siinä ne joutuvat päivittäin - siis kilpailujen ulkopuolellakin - tekemään suorituksia, jotka eivät ole niille luonnollisia ja ylittämään omat fyysiset kykynsä."

Christine Wels ja 374 kannukseniskua tunnissa

Esimerkkinä Haferbeck mainitsee kouluratsastaja Christine Welsin tapauksen. Maailman cupin finaali 1990-luvulla ratsastanut Wels jäi kaksi vuotta sitten kiinni hevosten tarpeettoman kovakouraisesta käsittelestä - jatkuvia raipaniskuja päähän, 374 kannukseniskua tunnissa, pään sitomista apuohjilla ryntäisiin ja juoksutusta kolmen metrin ympyrällä -, kun ulkopuoliset kuvasivat Welsiä hänen tietämättään. Seurauksena oli vuoden ja yhdeksän kuukauden vankeusrangaistus sekä kolmen vuoden eläintenpitokielto*.

"Welsin tapauksesta tekee karmivan esimerkin se, että puolustuksen saamiseen hän väitti koulutustapansa olevan "yleinen tapa" koko saksalaisen ratsastusurheilun piirissä," toteaa Haferbeck.MT

*Welsiä koskeva oikeuden päätös on kokonaisuudessaan 16 sivun mittainen ja luettavissa myös internetissä. Hakusanat: Landgericht Kiel 7 KLs (30/08) 590 Js 2949YAT.

Kesäurheilut!

Voit voittaa pääsylipun

Helsinki International Horse Show'n! Arvonta (yht. 30 kpl) suoritetaan 1.10. Voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Kyllä kiitos! Raksaan ruudun ja tilaan Hevosurheilun perjäntäinumerot kuudeksi kuukaudeksi hintaan 30 euroa.

(Osallistun vain arvontaan ja liimaan postimerkin.)

nimi

postiosoite

postinumero + postitoimipaikka

puhelin

MYÖS: tilaukset@hevosurheilu.fi ja tekstarilla: 040 5089852

Hevos
URHEILU

Tunnus 5003409
02003 VASTAUS
LÄHETYS

Vastaan-
ottaja
maksaa
postimaksun